

MEDI AMBIENT ■ BONA PART DE LA COSTA CATALANA I LA DEPRESSIÓ CENTRAL, ALTRES ZONES DE RISC

UP alerta que la Ribera i la Terra Alta pateixen un alt risc de desertificació

El vessant nord de les dues comarques i la franja sud del Segrià i les Garrigues formen l'àrea de Catalunya més problemàtica

PER A. C.

La Ribera d'Ebre i la Terra Alta són dues de les quatre comarques catalanes amb un risc més alt de desertificació segons un estudi realitzat pel sindicat agrícola Unió de Pagesos (UP). Els seus autors, David Vivet i Xavier Anguera, van oferir ahir a Horta de Sant Joan, en el marc d'una jornada tècnica, els resultats de l'estudi, elaborat amb la col·laboració de la Fundació Biodiversidad.

La primera missió de l'estudi ha estat la de localitzar i quantificar les superfícies agràries (agrícola, ramadera i forestal) que per factors climàtics i antròpics estan en perill de desertificació a Catalunya. Així, s'ha elaborat un mapa del Principat on es valora el risc baix, mitjà, alt i molt alt de desertificació utilitzant la suma de diversos factors: la taxa d'erosió produïda per la pluja, el tipus de sòl, el grau d'aridesa del clima, i la incidència i recurrència d'incendis forestals en els últims deu anys.

Els resultats obtinguts, expliquen els dos autors de l'estudi, s'han comparat amb el mapa de risc de desertificació elaborat al programa d'Acció Nacional contra la Desertificació (PAND). Això ha permès determinar les superfícies i els nivells de risc de desertificació a Catalunya per comarques.

Imatge d'arxiu de l'incendi forestal de Riba-roja d'Ebre, al nord de la Ribera d'Ebre, l'any 2005. FOTO: J. REVILLAS

El document assegura que les quatre comarques més afectades de Catalunya són la Terra Alta i la Ribera d'Ebre, especialment en el seu vessant nord, a més del Segrià i les Garrigues, en la seva franja sud. Aquestes quatre comarques concentren un 59 per cent del total de la superfície de Catalunya catalogada amb un risc alt i molt alt de desertificació.

En termes generals, un 49,5 per cent de la superfície agrària de Catalunya està en perill de desertificació, essent Tarragona la província més afectada. Destaquen així, a més de les quatre comarques esmentades, pràcticament tota la franja costanera catalana, les comarques de la depressió central i algunes zones muntanyoses del Baix Ebre, el Montsià i el Baix Camp.

No pateixen cap mena de risc de desertificació, en canvi, les comarques pirinenques, un percentatge molt elevat del Prepirineu català, l'interior de les comarques gironines, el massís del Montseny, les muntanyes de Prades i una part del massís dels Ports.

Ecosistema més fràgil

L'estudi defineix risc de desertificació com la possibilitat o fragilitat d'un territori d'arribar a convertir-se en un desert. «Com més alt és aquest risc, més fràgil és l'ecosistema i, per tant, s'ha d'anar més amb compte per evitar els incendis, que són els desencadenants dels grans processos d'erosió, avantsala de la desertificació», afirmen els autors.

En conseqüència, Unió de Pagesos ha analitzat la incidència dels

Al camp, bones pràctiques

Fruit de l'estudi, el sindicat agrari ha editat un quadern divulgatiu de bones pràctiques adreçat als professionals del sector primari. El quadern recalca la necessitat de mantenir en bon estat la maquinària agrícola, evitar el sobreescalfament de les màquines durant el seu ús, disposar sempre d'extintors o motxilles d'aigua, portar un telèfon mòbil per avisar Emergències i deixar de treballar els dies de màxim risc d'incendi, entre d'altres. A més, també es recomana al sector valorar certs criteris que minimitzen el risc d'incendi a l'hora de comprar maquinària nova.

El màxim responsable del sindicat a les Terres de l'Ebre, Joan Montesó, afegia ahir al *Diari* la necessitat que l'administració i la societat vegin la necessitat d'incentivar la gestió forestal i la creació de zones de pastures als boscos, com reclama Unió de Pagesos. Montesó recorda, a més, que molts pagesos abandonen l'activitat per manca de rendibilitat i lamenta la idea que els boscos «siguin intocables» i no es puguin gestionar obertament. —A. C.

incendis en aquestes zones. Les quatre comarques amb més risc registren un elevat nombre d'incendis forestals (només cal recordar els focs que s'han produït els últims anys a Riba-roja d'Ebre, la Pobla de Massaluça, la Palma d'Ebre o la Bisbal de Falset).

En termes generals, les principals causes d'incendis són, per aquest ordre, els focs intencionats, les cremes agrícoles, les causes naturals i, finalment, altres negligències. En menor proporció, apareixen els focs produïts per les línies elèctriques, la negligència dels fumadors, l'ús de motors i màquines i els treballs forestals. L'estudi s'ha centrat en els incendis forestals produïts entre els anys 1994 i 2007, segons dades del Departament de Medi Ambient de la Generalitat.

El portaveu del sindicat a l'Ebre, Joan Montesó, reclama l'impuls de la gestió als boscos

Els focs forestals, afirma l'estudi, desencadenen grans processos d'erosió del territori